

ДО ПИТАННЯ ВИРУБУВАННЯ ЛІСІВ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Ліси покривають майже третину суходолу землі. Проте щороку їхня площа неухильно зменшується. В одному з видань Програми розвитку ООН, було сказано: «щороку у країнах, що розвиваються зникає аж 4 мільйони гектарів лісу, а це територія завбільшки зі Швейцарію». Деякі вчені вказують, що вирубка лісів — це явище вкрай неоднозначне. З одного боку, вирубуючи ліси люди мають з цього економічний зиск, а з іншого боку ліси приносять набагато більше користі, коли ростуть, аніж коли вони зрубані чи спалені, тим самим приносячи людям неоціненну користь. Вони поглинають і накопичують вуглекислий газ, запобігають змиванню ґрунтів, повеням, переробляють поживні речовини, дають пристанище для диких тварин [1, с. 20]. Крім ряду важливих екологічних функцій, вони ще виконують і духовні функції, адже це приємне місце відпочинку для більшості людей. Незважаючи на це у 2015 році обсяг незаконних вирубок в Україні склав 24,1 тисяч кубометрів за даними інформаційного порталу УНІАН. Загалом, за останні 50 років людство змогло знищити більше 50 % усіх лісів. Якщо люди не змінять свого відношення до лісів і не усвідомлять всю їх цінність, то вже через декілька десятків років для наших наступних поколінь, ліс буде доволі-таки рідким явищем. Згідно з даними Державної митної служби, щороку з України вивозять деревину на суму близько 272 мільйонів доларів. Однак це лише за офіційними даними, а скільки ще деревини вивозять незаконно, сказати важко. Загальна площа лісового фонду України становить — 10,4 млн га, із яких ліс займає 9,6 млн га.

За останні роки ліси в Україні скоротились на 11 % від своєї загальної площі. Активне знеліснення в Україні розпочалось ще у 30-х роках вісімнадцятого століття, у зв'язку з потребами військової сфери і будівництва, що на той час мало пріоритетне значення. І з того часу вирубка лісів з кожним роком набирає все більших масштабів. У 2016 році зафіксовано 6565 випадків незаконних рубок лісів. За даними Державного агентства лісових ресурсів сума заподіяної шкоди лісам України склала 84,7 млн грн. Однак, добровільно відшкодовано лише 4,6 млн грн, а це всього лише 5 % з того, що вже було знищено. Але це лише за офіційними даними, а скільки ще вирубок, які не зафіксовані, ніхто і уявити собі не може. Найбільше незаконних вирубок в Україні проводиться на території Карпат, адже саме там зосереджені найбільші лісові масиви нашої країни. В даному регіоні зосереджується найбільше рідкісних дерев, що вигідно для браконьєрів, які з економічної точки зору можуть заробити на них

набагато більше грошей, ніж на звичайних деревах. Наприклад, відомі букові праліси Карпат входять до переліку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО. За них екологи бояться понад усе, бо щоб відновити такі породи дерев людям знадобиться не одне десятиліття. Немало проблем пов'язаних з вирубкою спостерігається і в інших містах: Волинь, Чернігів, Київ. Вирубувати ліси з метою наживи охочих багато, а ось відновлювати ці ліси ніхто не поспішає і у влади є більш пріоритетні завдання на сьогоднішній день.

У 2014 році в Україні знищено понад 20 млн кубометрів деревини, а відновили лише 58 тис га лісу. У 2015 році Верховна Рада ввела заборону на експорт лісоматеріалів та пиломатеріалів в необробленому вигляді на 10 років, сподіваючись тим самим зменшити нелегальну вирубку лісів [2]. Однак цієї заборони недостатньо, адже корупція і браконьєрство продовжують процвітати. Найперше потрібно взагалі припинити діяльність такого тіньового бізнесу. Замість того, щоб дотримуватись даної заборони і законодавства в принципі, бракон'єрам вигідніше тихенько експортувати цю продукцію за кордон, отримуючи за це мільйони і знати, що покарання легко можна уникнути. Попри заборони, приписи і все інше, на жаль, це діє лише на папері і немає абсолютно ніякої цінності на практиці. Відслідковувати незаконні вирубки в Україні прагнуть вже не один рік. Офіційна процедура ніби є, але на практиці вона не функціонує, як і більшість законодавчих актів. На мою думку, поки наше законодавство не стане більш жорстко боротись з цією проблемою, то результату нам не бачити. Проблеми потрібно вирішувати по кожній області, де є ця проблема індивідуально, де має вестись облік деревини, де фіксуються усі, в тому числі і незаконні вирубки. За допомогою чіпування будуть фіксуватись всі необхідні відомості про дерево: порода, сорт, діаметр дерева. За допомогою обліку можна, відслідковувати перевезення деревини не лише по країні, а і за її межами.

Як наслідок, вирубування лісів та недосконале управління лісогосподарською діяльністю призводять до катастрофічного зменшення площі лісів. Ще на початку двадцятого століття карпатські ліси займали до 95 % поверхні гір, зараз ця цифра значно зменшилась. Після таких вирубок, схили втрачають здатність затримувати вологу і створюють небезпеку сходження снігових лавин. Опади безперешкодно стікають до річок, викликаючи їх розливання і це призводить в тому числі до повеней і паводків. З вирубкою лісу пов'язують і погіршення ґрунту і його родючості [3, с. 110]. З кожним роком зменшується ціннісні природні екосистеми, вимирають рідкісні види тварин і рослин. Збитки, які нанесені Україні пов'язані з вирубкою важко переоцінити і якщо люди не усвідомлять гостроту цієї проблеми зараз, то через декілька десятиків років ми взагалі забудемо, яку красу і втіху дарувало нам це природне явище.

Список використаних джерел

1. Бакай О. О. Правове забезпечення екологічного прогнозування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / О. О. Бакай. — Харків, 2007. — 20 с.
2. Про внесення амін до Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів» щодо тимчасової заборони експорту лісоматеріалів у необробленому вигляді» : Закон України від 9 квіт. 2015 р. № 325-VIII // Офіційний вісник України. — 2015. — № 55. — Ст. 1782.
3. ЕКОЛОГІЧНЕ право України : підруч. для студентів юрид. навч. вкл. / А. П. Гетьман, М. В. Шульга, В. К. ПОПОБ [та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. — Харків : Прано, 2006. — 457 с.

Науковий керівник: к. ю. н., асистент Заверюха М. М.